

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Што би се могло још у прилог ово последње одлуке навести, то је ово: §. 523. Грађ. Зак. вели да удова има права уживања на заоставштини мужевљевој, а то право је, као што знамо, стварно право.¹⁾ Општи је принцип да нико не може бити примоман да своје право преобрати у неко друго, принцип познат под именом неприкосновености права, који, као што видимо, обухвата два појма: овај, који сад изложисмо, и тај да нико не може бити, ни самим законом (чл. 36. Устава), лишен својих права, изузев случај експроприације (чл. 16. други став Устава). Отуда, ни наследници не могу удову приморати да она свој ужитак преобрати у тражбено право издржања, право које њену ситуацију из основа мења. Ово важи и за задругу где таква власт, такође, није призната задругарима-наследницима. Да је законодавац хтео то право дати овима, он би то изречно казао, као што је то учинио са девојкама (кћерима) које наслеђују и у погледу којих наследници имају право њихово наслеђе у природи преобратити у наслеђе у новцу, ако су у питању непокретна добра (Решење од 28. Новембра 1859. год.). А исто тако и удова нема права захтевати од задругара да јој они дају, у место ужитка у природи у задрузи, издржање у новцу изван задруге.²⁾ Према овоме, ако би се наслед-

ницима дозволило да удову могу из друге кренути, тако да јој, на име њенога права ужитка, дају извесно новчано издржање, повредио би се онај горе истакнути принцип неприкосновености права. И обратно, исти би се принцип, такође, повредио, ако би удова могла својом једностраном вољом место ужитка у природи у задрузи добити издржање у новцу изван задруге.¹⁾

Друга примедба која би се могла учинити на наведену пресуду Ваљевскога Прв. Суда, то је ова: сам тај факат што удова није у задрузи и у овој не припомаже (§ 523. in fine) не даје задрузи право на смањење удовичинога издржања — ако се већ прими као тачно мишљење да удовица нема права на деобу. Јер то би значило признати задрузи у сваком случају право на накнаду штете, ако удовица не би у задрузи радила, ако, т. ј., удовица не би вршила ту своју законску обавезу in faciendo. Међутим, као што знамо, за накнаду штете није довољно да дужник није испунио своју обавезу, већ је још потребно и то да је дужник крив за неиспуњење своје обавезе. Ми сасвим разумемо да би се, од издржања удовичинога, могло одбити нешто — а ово је равно вредности рада удовичинога — на рачун тога што је удовица задругу напустила, ако је она ово самовољно учинила. Али, не разумемо да тако буде и онда, ако је она задругу оставила кривоцом задругара (рецимо они су је зостављали). Истина је, да овде удовица не испуњава своју обавезу рада, али она није за то неиспуњење крива, и онда, би ли било правично да она плаћа задрузи

накнаду за једну штету коју ова истина трпи али коју је сама изазвала?

Према овоме, и када се има у виду да се једно право не може, без пристанка његовог титулара, преобратити у неко друго право, и када, затим, задруга не може да лиши удовицу њенога ужитка, има се узети да је удовица законом овлашћена да може тражити, у колико је реч о њеном ужитку, деобу онда када јој је бављење у задрузи начињено немогућим поступањем задруге наспрам ње. Са овим случајем треба изједначити и оне случајеве у опште када је удовица принуђена да задругу остави, н. пр., она је болесна и жели да се врати својим родитељима, где ће имати бољу ногу, или она мора да остави задругу ради своје деце коју хоће што боље да на пут изведе.

Али, да ли ће удова имати право на деобу, ако она не може да наведе и утврди ни један оправдан разлог због кога мора да живи изван задруге? Н. пр., удовица, са којом иначе задруга добро поступа и која је здрава и способна за рад, хоће да се врати у своју родбину коју претпоставља задрузи? Овде би се могло истаћи ово мишљење: да удовица такво право нема, већ да она, ако жели имати ужитак, мора бити у задрузи и овој припомагати, а ако не жели у овој остати, она може, али по цену губитка — бар привременога, док је изван задружне куће — ужитка, из куће отићи. Она би имала, дакле, да бира једно од овога двога: или ужитак али са радом, или нерад али без ужитка. Друго би мишљење било ово: да удовица има, у сваком случају, право на деобу, стим да би остало још да се регулише питање о евентуалној накнади штете задрузи зато што она не би у задрузи радила.

Да кажемо, најпре, да ће задруга имати интереса да се противи деоби у том случају ако је део задружне имаовине на коме удова има ужитак велики, тако да је корист коју задруга отуда има много замашнија него оно што она даје на удовичино издржање. У оваквом случају задруга, поред штете коју би имала, ако би се удова одделила, у томе што она у задружној кући не би радила, имала

¹⁾ В. нашу расправу: *О правном карактеру удовичинога ужитка и о његовом упису*, у збирци: *Приватно Право*, стр. 125. и даље.

²⁾ „Удова умрлога задругара нема права на уживање у готову, кад према §. 523. Грађ. Зак. удова ужива део свог мужа у задрузи умрлога у природи, с обавезом да и она по могућству задрузи припомаже. — О. о. 21. априла, 1906. год., Бр. 4286.“: Гојко Никетић, *op. cit.*, стр. 335.

¹⁾ Истина је да удова има у задрузи ужитак на делу свога мужа, али, док је она у задрузи, она то право ужитка не врши онако како га врши иноксна удовица: у овом последњем случају, удовица врши свој ужитак као и сваки други уживалац, и наследници немају према њој друге обавезе до обавезу in non faciendo, т. ј. да јој не сметају у вршењу њенога права. Међутим, у задрузи удова не врши директно право ужитка: она то не би ни могла, пошто добра на којима то њено право постоји нису материјално одређена, већ — као што смо напред казали — она то право врши у облику издржања које јој задруга даје, као и осталим женама.

би и горњу штету. Удова, пак, која би, у овом случају, имала интереса да се одели, имала би, напротив, интереса да се не одели у случају да је део њеног мужа у задружним добрима на коме постоји њен ужитак мали тако да су трошкови око њеног издржања у задрузи — н. пр., то је једна богата задруга — много већи него приходи од тога њеног ужитка. У овом случају, задруга може имати интереса да се удова одели, нарочито ако је она таква да задруга нема велике добити од њеног рада.

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

ОД

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

XI. Исту из § 356 в. к. з. — «Ако кираџија или закупац, вели се у овом §, коме је рок закупа истекао, или му господар закупа на време отказао (§ 701 Грађанског Законика), неће, на захтев господарев, из закупног добра да изађе, полицијска власт ће му наредити, да се у року од једног а најдаље до три дана из закупног добра исели; и ако он то не учини, било хотимично било из узрока, који га по закону не оправдавају, власт ће га силом из добра истерати и за непослушност казнити затвором од једног до десет дана или новчано од пет до десет динара.

Кираџија или закупац може само пуноважном писменом исправом доказивати, да рок закупу није истекао или да је продужен; иначе у недостатку тога доказа, полицијска ће власт и поред тога, што би кираџија или закупац наводио, да је закупи усменим уговором с господарем продужио, поступи по првом одељку §-а. а кираџији или закупу остаје право да тражи код суда накнаду штете од господара, ако је кривицом овога оштећен.

Ако би било сумњиво, да ли је рок закупу истекао, полицијска власт ће упутити господара надлежном суду решењем, противу кога нема места жалби, и закупац се не може из добра изгонити¹.

1. а) Радња се састоји дакле у неизлажењу из закупног добра на захтев господара истога од стране кираџије или закупаца, коме је рок закупа истекао или му је господар закупа на време отказао (§ 701 грађ. зак.).

1^о Без значаја је дакле да ли је закупно добро покретно или непокретно ствар¹.

2^о Закуп се може отказивати онда, кад нема нарочито уговореног рока за трајање истога (§ 701 грађ. зак.).

(1) Према § 701 грађ. зак. закуп се отказује код покретних ствари на два-

¹ Тако К. С. о. с. 1910. Бр. 3490 у одговору на тач. 3 тражења Министра Унутр. Дела (в. ниже): «Да ли § 356 в. к. з. важи и за покретне ствари, нарочито за воденице на текућим водама».

десет и четири сата, код пољских добара на шест месеца, а код осталих непокретних ствари на четрнаест дана пре истека рока. Рок за отказ закупа није дакле исти код свих ствари.

(2) Кад није ништа уговорено о трајању закупа, онда се има узети, да он траје за време уобичајено у оном месту, где се закупно добро налази, за то закупно добро. Према томе овакав закуп се не може у свако време отказати, тако да се закупац мора иселити, чим протече рок за отказ одређен, н. пр. за куће чим протече рок од 14 дана од дана отказа. Закупац има дакле право да ипак остане на закупном добру све до истека месног уобичајеног рока, а отказ је пуноважан само онда, кад је учињен најкасније на двадесет четири сата за покретне ствари, шест месеца за пољска добра, оди. четрнаест дана за остале непокретне ствари пре истека уобичајеног месног рока¹.

3^о Потребно је дакле, да је закупи престао да важи, било на основу уговора било на основу благовременог отказа.

1^о Према § 356 в. ал. 3 закупац се не мора селити, «ако је сумњиво, да ли је рок закупу истекао».

2^о Према § 356 в. ал. 2 «кираџија или закупац може само пуноважном писменом исправом доказивати, да рок закупу није истекао или да је продужен». Према томе закупцу се мора признати право на доказивање писменом исправом, да рок закупу није истекао, у свим случајевима закупа, т. ј. без обзира на то, да ли је било уговора о закупу, писменог или усменог или га није било, пошто законодавац не чини у том погледу никакву разлику.²) Чим је дакле на основу какве

¹ Тако К. С. о. с. 1910. Бр. 3490. (на тражење Министра Унутрашњих Дела ПБр. 3624, тач. 1: «да ли се рок од 14 дана, предвиђен у § 356 в. к. з. и 701 грађ. з., рачуна само пред уобичајеним месним роковима за престанак закупа, или се закуп у опште може отказати у свако доба године без обзира на уобичајени рок места». В. Калајић Поуке и обавештења (1912) 259. — К. С., вели се у одлуци, је мишљења:

«Да се рок од 14 дана за отказ закупа непокретних ствари, о коме је отказу реч у § 356 в. к. з. и у § 701 грађ. зак., има узети у рачун код уобичајених месних рокова, где дакле нема уговореног рока за трајање закупа.

Смисао § 701 грађ. зак. у томе је сасвим јасан. Исто тако је јасан смисао и § 699 грађ. зак., да се онда, где нема нарочито уговореног рока, узима, да закуп траје за време у том месту и за та закупна добра уобичајено. Према томе изван сваке је сумње, да се закуп, који нема нарочито уговореног рока, не може отказати свакад, кад се хоће, тако да по истеку 14 дана од тога отказа закуп престаје, него се мора отказати само на 14 дана пред уобичајени за то место и за те ствари рок трајања закупа, кад тога уобичајеног рока има.

Ово важи за отказ сваког закупа, где нема уговореног, али има уобичајеног месног рока, дакле код закупа како непокретних тако и покретних ствари, наравно с том само разликом што, по наведеном § 701, код покретних ствари закуп се отказује за 24 сата пред уобичајени месни рок, код закупа пољског добра на 6 месеца, а осталих непокретности на 14 дана пред тај рок».

2) Према томе неосновано је тврђење Калајић-лево 255: «По томе кад год нема писменог уговора о закупу, а сопственик је, међутим, отказао закупу даље боравање у смислу § 701 грађ. зак., полицијска власт дужна је да закупцу нареди иселовање према § 356 в. поменутог закона». В. о овом питању слично Калајићу и Д. Николић Полицијски Гласник 1908 бр. 12, Ж. Топазовић Пол. Гласник 1910 бр. 26 и 27.

писмене исправе поднете од закупаца постало сумњиво, да је рок закупу истекао, закупац се не мора селити.

3^о Кад је на основу какве писмене исправе поднете од закупаца постало сумњиво, да ли је рок закупу истекао или не, полицијска власт има упутити господара закупног добра суду решењем, против кога нема места жалбе, како се вели у § 356 в. ал. 3.

б) За појам овог иступа потребан је један сасцијалан услов инкриминације: да се закупац није иселио, и ако му је полицијска власт по истеку закупа наредила, да се исели у одређеном му року, који може бити најмање један а највише три дана.

1^о Ову наредбу издаје полицијска власт на молбу закуподавца. У молби се не мора навести узрок, са кога се закуп отказује.¹)

2^о У наредби се дакле мора одредити рок, у коме се закупац има иселити, и то један а највише три дана.

3^о Одлука полицијске власти о иселују закупаца у одређеном му року има се доносити у облику наредбе, а не решења, пошто законодавац вели у § 356 в. ал. 1: «власт ће му наредити».²)

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Тридесет осма глава.

Ретко бива да човек и обичније спреме, кад сву своју пажњу управи на један једини предмет, ма како он био тежак, ретко бива да тај човек не добије и ону способност која постаје из самога рада. На тај начин и ја сам постао способан за проналажење крадљиваца. Од кад сам постао тајни агент имао сам само једну мисао и све моје силе биле су управљене на то да колико је могућно више

¹ Тако и Калајић ор. cit. 257 («Како § 701 грађ. зак., који дозвољава могућност отказа уговора о кираџији, не условљава, вели Калајић, увек и узрок за отказ, то и полицијске власти нису дужне да их траже у случајевима, кад се тражи њихова сарадња»).

2) Тако и К. С. у поменутој одлуци донетој на поменуто тражење Министра Унутрашњих Дела као одговор на т. 2 истога («да ли наредбу за иселује из закупног добра треба доносити у облику решења или у облику наредбе, и да ли и ко има права разматрања те одлуке по жалби заинтересованих лица»). «Што се тиче питања, вели ту К. С., да ли одлуку за иселује закупаца по § 356 в. к. з. треба доносити у облику наредбе или у облику решења, и има ли закупац право жалбе противу тог решења, Касациони Суд налази, да је већ самим текстом § 356 в. први и други став, јасно исказано, да та одлука има бити у облику наредбе, јер се ту каже: «Полицијска власт ће му (закупцу) наредити, да се у року од једног, а најдаље до три дана, из закупног добра исели». — Прот. Калајић 258 («Ова наредба може, вели, носити облик решења, у којој се, наравно, морају изнети разлози, који власт опредељују, да закупаца из добра изгоня»).

спремим у раду оне беднико који се, мрзећи рад, издржавају себе плачкајући туђу својину. Ја се нисам ни мало варао о успеху коме сам тежио, а нисам лудо ни помишљао да ћу искоренити крађе, али борећи се са крадљивцима до истраге, надао сам се да ћу крађе учинити што ређим. Слободан сам рећи да је успех тога почетка пребацио и моја и г. Ханриева очекивања. Као по мојој жељи мој углед је растао чак врло великом брзином, али је мој углед у исто доба издавао и тајност моју у служби, и од тренутка кад сам постао познат требало им је да се одрекнем службе у полицији или да је вршим јавно. Отада мој посао је постао много тежи, али препреке ме нису застрашавале, и како ми није недостајала ни ревност ни пожртвовање, мислио сам да ћу још моћи одржати лепо мишљњење које је власт имала о мени. У будуће нисам се могао претварати пред злочинцима, са њихових очију спала је копрена: постао сам шпијун и ништа више. Али, и као шпијун ја сам увек био у згоднијем положају него већина мојих другова и кад нисам могао успети друкчије користило ми је оно време кад сам био тајни агент, било везама које сам био сачувао, било збирком описа и података сваке врсте које сам запамтио. Ја сам могао као онај португалски краљ, али сигурније него он, познати људе по лику и запамтити опасне, од којих је требало ослободити друштво. Неограничена власт коју је полиција у ово време имала и право да административно хапси, што је и чинило њену моћ, веома су ми олакшавали да корисно употребим моје забелешке и позвање људи по изгледу. Али изгледа ми да је јавни интерес захтевао радити са мало мање брзине. Извесно ништа ми није лакше било него напунити затворе, јер крадљивци и сви други оптуживани за непоштена дела нису знали да њихова судбина зависи како од првога тако и од последњег агента и да је за њихово затварање био довољан само један рапорт, истинит или лажан; нарочито они који су били осуђивани били су изложени денунцијацијама, а нико се није мучио да те оптужбе проверава. Тако исто била је у престоници једна гомила људи који су били *рђаво записани* и с разлогом или без разлога *рђаво оглашени* и који нису нимало више штеђени. Овај начин гоњења стварао је врло велике непријатности, јер могаше закачити и невинога као и кривога, онога који се поправио као и непоправљивога. Нарочито кад приликом каквога празника или свечаности долажаху у Париз многи странци, било је лако обезбедити се хапшењем онако на гомиле, али су се у брзо морали пустићи сви они против који су постојале само сумње и тако су онда постојала нова друштва створена баш начином, који је имао задатак да их уништи. Они, који су се били тргли и пошли путем части, силом су на тај начин упућивали рђавим навикама и одлазили и против воље на стара места. Понеки и ако рђав поданик био је на путу да промени свој живот, али помешан са злочинцима пропадао је за на-

век... Тај начин био је за жаљње и ја сам пронашао један други, који се састојао у овоме: не поступати строго са осумњиченима, али хватати на делу оне за које се поуздано зна да су рђави. Поводом тога ја сам класифицирао крадљивце према врстама крађа, које су најчешће вршили, и старао сам се да са сваком њиховом групом одржавам везе да бих био тачно обавештен шта се у њој догађа; на тај начин не могаше се извршити ни једна крађа а да не будем о томе извештен и да не знам најглавније кривце.

Доста пута моји шпијун, и људи и жене, јер сам их имао од оба пола, били су умешани у крађе; ја сам то знао, али у уверењу да ће ми проказати каквог њиховог друга, који их је претекао у достављању, ја сам пристајао да ти шпијун остану иза завесе. То сам радио зато што правда од тога не губљаше ништа: достављачи или достављени имаће исти крај, казни завод; нико није остајао некажњен. Нема сумње да ми је било непријатно служити са таквим помагачима, али безбедност Париза налагаше ми ове обзире који су доиста били морални. Лепо, кажем сам у себи, учинићу да буде осуђен један лупеж, али ако га данас не поштедим педесет других, које би он одао, избећи ће законску казну; и овај рачун ми је налагао да овако поступа, али то је ипак трајало само дотле докле је било корисно за друштво. Међутим непријатељства између мене и крадљиваца била су стална, само сам допуштао да непријатељ са мном преговара и ћутке сам давао заштиту дозволу и примирје, али је све то само по себи истицало при првом прекршају. Проказивач је постајао жртва другог проказивача, ја нисам имао више моћи да се ставим између кривце и казне; издајник кривац подлегао је издајством другог кривца. Таке сам крадљивце хватао помоћу њих самих; то је био мој начин а био је извршен и за доказ тога довољно је знати да сам за седам година предао суду више од четири хиљаде злочинаца. Читаве групе лопова биле су у очајању, а међу овима лоповима и они што су крали са кирицијских кола. Решио сам се био да баш ове уништим и пробао сам али ми та проба за мало не би кобна. Никада не могу заборавити речи г. Ханота који ми у овој прилици рече: „није довољно радити, него треба доказати да је добро рађено“.

Двојица од ових крадљиваца, неки Доре и Госне, који су били ухапшени мојим настојавањем да се уништи њихова „индустрија“, одмах покушаше да се додворе полицији; они су ми помогли у хапшењу приличног броја њихових другова, који су сви били осуђени. Они се показиваху вредни и по њиховом проказивању учинио сам неколико врло важних открића, а нарочито за неколико јатака који су били у толико опаснији што су у трговачком свету уживали врло јак углед као поштени људи. Према овој њиховој служби учинило ми је се да се на њих може рачунати, те сам их предложио да буду примљени за тајне агенте са платом од 150 динара месечно. Они нису желели ништа више, говорили

су сами, а ја сам то сматрао за најмање, и гледајући их као своје будуће колеге одликовао сам их неограниченим поверењем. Видеће се како су га они оправдали.

Од пре неколико месеци два највештија од ових крадљиваца беху дошли у Париз и никако се не смириваху. Тужбе су претрпавале Управу, а они су крали са невероватном смелошћу; било је међутим у толико теже ухватити их на делу што су крађе вршили у околини Париза и наоружани до зуба. Хапшење таквих разбојника само би ми чинило част и да бих успео био сам готов да се изложим свакој опасности, кад једног дана Госне, скојим сам често о овоме разговарао, рече ми: „Слушај, Жиле, има само један начин да се ухвати Мејер, Виктор Марке и његов брат, а тај је да спавамо код наше куће, тада би били у могућности да изиђемо баш кад треба. Верујући да Госне говори искрено пристанем да привремено станујем у стану који је имао заједно са Дореом. Одмах смо почели ноћу испитивати другове, на којима су се јављали Мејер и Два Маркета. Срели смо их неколико пута, али желећи их ухватити баш на делу или бар кад носу покрађу, морали смо их пустити да прођу. Већ неколико пута смо тако ишли без успеха кад приметим код мојих другова нешто што ми изазва зебњу: било је у њиховом понашању према мени нечега усиљеног; можда ми спремају нешто рђаво, помислим. Нисам могао прочитати њихове мисли, али за сваки случај нисам више с њима излазио а да не понесе и ништоље, за које су они знали.

Једне ноћи кад смо требали изићи у два сата изјутра, Доре се пожали да је изненадно добио трбобољу и да га страшно мучи; болови су постајали све јачи, он се увијаше, и пресавијаше; било је јасно да у таквом стању не може ићи. Излазак смо према томе одложили за сутра и како нисам имао шта да радим ја се опружим поребарке и заспим. После неколико тренутака разбудим се и скочим, учинило ми се да сам чуо куцање у врата; поновљено куцање ме је уверило да се нисам преварио. Шта ли хоће? Дали нас траже? Невероватно, јер нико не зна да смо овде. Међутим један од мојих другова устаде, ја му дам знак да мирује, ал он ипак сиђе са кревета; тада му ја кажем да послушне али да не отвара и он стаде крај врата; за то време у другој соби спавао је Госне и није мрдао. Куцање се продужи и да бих се осигурао пожурим се да обучем панталоне и капут; Доре пошто је то исто учинио врати се крај врата, али докле је он послушкова његова ми метреса добаци један поглед, тако изразит да сам је одмах разумео; подигнем душек крај ногу и шта да видим? — свежањ разних кључева и једну полуку. Било ми је сад јасно: нашао сам заверу и да бих је осуетио не говорећи ништа пожурим да кључеве метнем у шешир а полуку у панталоне, а затим приђем вратима да слушам; неки су разговарали врло полако те нисам могао ништа разумети; међутим био сам начисто да тако рана посета није без циља. Повучем Дореа у другу собу и кажем

му да ћу се постарати да сазнам шта је ово.

— Како ти драго, рече ми он немарно. Куцање понова поче, упитам ко је.

— Г. Госне није ту? одговори неко умилјатим гласом.

— Г. Госне је на доњем спрату, слична врата.

— Хвала; извините што сто пробуђени.

— А, ништа, ништа.

Неко сиђе; отворим пажљиво врата и у два корака био сам у нужнику, бацитим у руку полуку и спремао сам се да бацитим и кључеве, али неко уђе иза мене; окренем се и познам инспектора Спикета, који је био придодат иследном судији; он познаде такође мене.

— Баш вас тражим, рече ми.

— Мене! а зашто?

— Ни за шта. Г. Вињи, судија, жели да вас види и да с вама говори.

— Ако је тако, да обујем ципеле и полазим.

— Пожури се и причекај ме док ја свршим нужду.

— Причекао сам инспектора и пођосмо заједно у нашу собу Соба је била пуна жандарма и шпијуна, а г. Вињи беше у њиховој средини; он ми одмах даде да прочитам наредбу да будемо доведени, ја, моји пријатељи и њихове жене; затим да би извршио све што за испит треба, нареди да ме претресу најмарљивије. Није ми тешко било увидети одкуд ветар дува, нарочито што Спикет подигнув душек и свакако изненађен што није нашао ништа, погледа некако нарочито Госне-а, који беше пренеражен. Његова забуна није ми могла измаћи; видело се очито да је љут. Ја опет потпуно миран ревах судији: „Видим да вас је неко преварио, нема овде ништа сумњиво; у осталом то ни г. Госне не би овде трпео; је ли тако г. Госне? Да ли би ви тако што трпели? одговорите г. судији. Он није имао куд него је потврдио моје казивање, али је говорио само устима, а није било потребно бити врач па погодити да му је у души друкчије.

Пошто се сврши претрес понеше нас у два фијакера, пошто су нас прво свезали, и одведоше у Управу где нас затворише у једну собицу, звану *мишоловка*. У затвору сам се уздржавао да Госне-у и Доре-у кажем сумњу коју сам о њима стекао. У подне нас испиташе, предвече моје другове преведоше у Тврђаву, а мене у Св. Пелагију. Не знам како је било, али тек кључеви које сам чувао у шеширу осташе непримећени. Ма да су ме претресали нису их нашли, а ја се због тога, разуме се, нисам кидао. Одмах напишем писмо г. Ханриу и јавим му шта ми је припремљено; нисам имао мукe да га много уверавам да сам невин, то ме после два дана пустише. Дошао сам у Управу заједно са кључевима који су тако срећно измакли нисум истраживању. Сматрао сам се за срећног што сам утекао испред опасности, а налазио сам се само два прста далеко од пропасти; да није било метресе Дореве и да нисам сам био присебан, нема сумње, пао бих у надлежност аргусена... Само због тога што сам код себе имао лоповски алат поново

би ме осудили, а у толико лакше што сам већ био бегунац, и одвели би ме у казнени завод. Г. Ханри ме укори због толике непромишљености, која је могла да ми буде кобна. „Видите ли, рече ми он, где би сад били да су Госне и Доре извели ову ствар са више вештине. Чувај се, Видоче, и не поверавајте се много, нарочито не поверавајте се лоповима, јер ви имате много непријатеља. Не предузимајте ништа док добро не промислите; пре но што предузмете какав рад питајте мене“. Користио сам се овим саветом и било ми је добро.

Госне и Доре нису дуго остали у Тврђави; кад су изишли нашао сам се с њима али сам моју сумњу о њиховом притворству крио од њих. Но, хтејући да им се осветим за оно што су ми урадили, и ако ја тим нисам ништа изгубио, пошаљем им једног овна и врло брзо дознам да су извршили једну крађу, за коју су докази врло лако набављени. Ухваћени и осуђени они су имали четири године да размисљају о мени. Кад је донета пресуда која је одредила њихову судбину посетио сам их; кад сам им испричао, како сам сазнао и осујетио њихове планове, они су плакали од јада. Госне-а одведоше у затвор Ореј из кога је и бежао, али док је био у њему он смисли начин освете, но у томе није успео. Правећи се да хоће да се исповеди тражио је свештеника и под изговором да ће искрено да говори он признаде свештенику један велики број крађа у које је и мене увукао. То моје саучешће није свештенику казао као тајну и овај упути Управи акт, којим сам био тешко оптужен, али Госне-ово казивање није имало последице какве је он замишљао.

Неограничена власт, коју је полиција имала над крадљивцима, развила је међу њима страст да се узајамно оптужују и доводила их је, ако је слободно тако рећи, до највеће деморализације. Пре тога они су у друштву имали засебно друштво које није имало ни издајце ни одбеглице, а кад су их стали прогонити у гомилама њихови редови, у место да се зближе, зајаукали су од страха и, без обзира на ранија пријатељства, примали су сва средства за спасавање као дозвољена. И кад је веза, која их је везивала један пут прела, сваки од њих, у свом личном интересу, није имао више никаквих обзира у чувању осталих другова. Кад се стану приближавати опасни тренутци, а они су обично бивали о Новој Години, о царевом дану, или о свакој другој свечаности, требало је видети како достављачи наваљују у *Друго Одељење*. Да би избегли оно што агенти зову *bel ordre*, т. ј. наредбу до се ухаси сваки онај који је важио као крадљивац, крадљивци су давали полицији врло корисне податке. Они су достављали и оне своје другове, којима се није знао стан, и тако није требало дуго времена па да се напуне затвори. Сасвим је јасно да је у овом општем хапшењу немогуће било избећи грешке; највеће неправде остале су често без поправке. Сироти радници који су после просте казне за поправку, ступили на посао и старали се

да избришу непријатну усномену из прошлости, хватани су и затварани са крадљивцима којима је крађа била занимање; чал нису имали ни могућности да се жале. Збијени у затвору они су сутра дан извођени пред страшнога Лимодена, да их испита. Какав испит!

— Име ти је?.. Станујеш?.. Раније си осуђиван?..

Јесте, господине, али ја радим и...

— Доста; други!.

— Али господине, ја вас...

— Мир! Други: Ја ваљда јасно говорим?

Онај коме је он препоручивао ћутање могао је навести најбоље доказе. Слободан толико година могао је навести доказе о свомо поштењу, са хиљаду сведока потврдити да има рада, најзад, да је безпрекоран у сваком погледу, али г. Лимоден није имао времена. „Кад бих ја то све слушао, каже он, не бих никад свршио посао“. Понекада само за једно јутро овај груби испитивач испраћао је на тај начин по стотину лица, људи и жена, једне у Тврђаву, а друге у Сен-Бизар. Он је био без милости; ништа га није могло ни за тренутак отргнути од таквог поступања. Колко је тих сиromaха, који су се били манули рђавих дела, он сам гурнуо понова на стари пут! Колико је жртава ове његове неумољиве строгости, које су се кајале што су се поправљале кад ни о томе не води рачуна, и огорчени заклињали су се да ће бити највећи разбојници. „Шта нама вреди да смо поштени? говорашу понекад ови несрећници; ето, како се са нама поступа! Треба човек да је лопов целог века. Зашто су закони ако се о њима не води рачуна? Зашто нас осуђују на времену казну ако не да да би се могли поправити? Боље је да нас осуде на вечиту казну или на смрт кад нам се не допушта да идемо добрим путем“. Слушао сам врло много оваквих оптужби и готово увек су биле оправдане. „Ево четири године како сам изашао из затвора Св. Пелагије, говорио је један од ових хапсеника; од дана ослобођења радио сам стално у једној истој радњи, а то доказује да се нисам покварио и да су били задовољни мноме, а сад ме шаљу у Бисетр и ако нисам ништа учинио, већ једино зато што сам осуђиван на две године затвора“.

Ово грозно тиранско поступање није без сумње било познато г. управнику, ја волим да у то верујем, али је оно ипак у његово име чињено. Јавни или тајни агенти били су у ово време врло страшни, јер су њихови рапорти примани као закон. Ухвате ли они каквог човека из народа или га означе као опасног и непоправљивог крадљивца, а то су они увек радили, онда је било све свршено: човек је хапшен без сажаљења. То је време било шпијунско *златно доба*, кад је сваки овај напад на личну слободу њима доносио користи, истина та корист није била велика (за свако хапшље добијали су по један мали талир), али за један мали талир шта шпијун неће учинити ако само за њега нема никакве опасности? Ако је сума и била мала шпијунци су рачунали на број: они су

често понављали. С друге стране, крадљивци који су желели да своју слободу купе услугама достављали су полицији има ли разлога или нема, све оне које су познавали, били поправљиви или не били. По ту цену ти достављачи могли су остати у Паризу, али кад су похапшени почели достављати њих достављачи су убрзо правили друштво достављенима.

Не може се замислити број лица, које је овај административни затвор натерао у повратнике, а они би то избегли да је тај грозни систем истраге раније укунут; да су их оставили на миру они се никада не би осрамотили, али макако они мислили власт их је оваквим поступком приморавала да постану крадљивци. Понеки од пуштених осуђеника, који су имали издржати полицијски надзор у Бисетру, добијали су изузетно дозволу да га издрже код своје куће, али им нису давале никакве исправе и зато нису могли наћи рада. Они су једино имали право да — умру од глади, само што се нико својевољно не жртвује тако; они нису умирали него су крали, и најчешће достављали су и крали у исто доба.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

ГОСПОДИН ЛЕПИН

Човек неоспорних врлина, неуморни радник кроз толики низ радних година, полицајац у сваком погледу за углед, ваљан грађанин Републике, којој се одужио, јесте уважени Господин Лепин, доскорашњи управник париске полиције. Ово име парискога префекта полиције везано је и остаће везано за главну варош европскога света, и наћи ће свога места у повесници ове вароши. Господин Лепин је сишао са позорнице активности и са пуно части дошао у пензију, не би ли се одморио од толико трудног рада кроз читав низ година. — Господин Лепин нам је лично а и преко својих помагача у париској префектури био учитељ. А ми смо имали чему да се од њега научимо. Видели смо у њему потпуног познаваоца своје дужности, и научили смо се, да се посла треба латити онда, када се он добро разуме; видели смо, да на сваки посао треба лећи и неуморан бити, па да се виде све користи, које се од сваког јавног посленика очекују; видели смо, да борбу треба водити и у њој истрајати; видели смо, да своју вољу, кад је саобразна приликама, реду и закону, треба другима натурити ради општег добра; видели смо у њега ваздан добрих ствари, — и понављамо: имали смо чему се од њега научити. — У свакој коле важнијој прилици, где би била потребна интервенција полицијских органа, ту се у првим моментима налазио г. Лепин вршећи службу. Где је узбуна, где је неред, где је злочин извршен, где је пожар, где је ма каква важнија социјална појава, г. Лепин је ту, на лицу места.

Толико и толико пута се лично излагао опасностима, од којих није презао. И смелост му је била лепа одлика. Потчињени му органи имали су се само угледати на њега. Кад год су му пак потчињени органи вршили дужност на његово задовољство, он је имао за њих не само лепе речи него и лепа дела: с једне је стране награђивао морално и материјално своје органе, старајући се не само о побољшању њихових положаја у опште него и о специјалном награђивању њиховом, а с друге стране је заштићавао органе, кад год је то требало и то на начин потпуно кавалерски. Сећамо се једног штрајка у Паризу, који је праћен са правим нередима по појединим крајевима париским; скоро на сваком таквом месту у сходном моменту појављивао се г. Лепин, дајући својим органима потребна упутства за вршење службе; органи власти били су приморани да употребе силу за одржање реда и за чување опште безбедности и морали су да неким понижитељним правима грађанска; дошло се услед тога до извесне одговорности, у првом реду политичке; тим поводом г. Лепин је пред једним административно-политичким колегијумом, коме је требао одбрану дати и рачун положити, говорио овако: „Ја имам обичај, да лично будем тамо где треба и да лично дајем наредбе; кад се може догодити какав неред, ја изађем на лице места; отуда ја знам шта се збива, јер то све сам видим, и онда не могу да теретим сироте потчињене ми органе под изговором, да су могли да отклоне такве и такве догађаје; не тражите дакле друге одговорне над-а-мно ни под-а-мно; ја примам сву одговорност, а саме вам догађаје објашњавам овако...“ Кад му је један упао у реч: „Признајете, да сте ви само одговорни!“, г. Лепин је продужио: „Тако је“ и настао је објашњење догађаја, служећи се својом, добро познатом, духовитошћу. Показао је, да се радило само онако, како је се морало и требало радити. Одбранио је себе а тиме и своје потчињене. На крају је рекао, да перспектива повлачења из активне службе нема у себи ничега страшнога после толико-годишњег рада и после толико-годишње преданости служби. — Својим ваљаним кадром г. Лепин се поносио. Једном приликом г. Лепин се јавно хвалио пред Министром Војним својом полицијском војском овако: „Париз је поверио овим људима старање за безбедност; али, ако устреба, ако се опет као оно пре тридесетину, и више, година апелује на њихов патриотизам, они ће отићи, као и њихови претходници, да појачају и попуне редове редовне војске; тада ћемо видети ових десет хиљада востерана, како служе за пример млађим војницима, јер је то једна одабрана трупа, која зна тачно шта је дисциплина, која је свикла на свакодневни умор и на разноврсне непогоде и невоље, и која, по себи се разуме, зна за светињу заставе, за пожртвовање, за осећај дужности; сви парижани су их видели на делу и одају им признање...“ — После једне лепе и завидне каријере г. Лепин је постављен за управника париске

полиције. Мењале су се владе у Паризу; али није било потребно сменити са управничког положаја г. Лепина; он је годину за годином отпратио, и тако је, мож: се рећи, читав радни век провео као префект париски — све док није дошло време, да му се одмора даде. Неверица за наше нарави. Г. Лепин није носио тигулу, па да се на тиме сврши, већ је двадесетину годиналично руководио пословима огромне париске префектуре. Скоро смо имали прилике да прочитамо, како и на измаку своје активне службе г. Лепин исту врши онако како би је ретко ко и од нас млађих вршио. Близу једне железничке станице у даљој околини париској приличном брзином је ишао на точку један омањи господин сав покривен прашином; дошао је до железничке станице, сјасио са точка, збацио прашљиви огртач, мало се отресе од прашине, ушао у воз и вратио се у Париз. То је био префект г. Лепин, који је на својој подручној области вршио службу, као што видимо, не штедећи себе и не водећи много рачуна о својим годинама. — Живахан човек, пун енергије и воље, стигао је, да на сваком послу буде, и да за сваки посао у првом реду он понесе одговорност. Природа у њему отмена, уз украсе од врлина, привукла му је љубав свега становништва париског, које га је поврх свега јако поштовало. Тешко је наћи тако популарног човека, као што је био г. Лепин, јер је он био популаран не само код виших него и код осталих слојева друштвених. — Далеко од тога, да овде излажемо систематски рад префекта г. Лепина, ми смо изнели само извесне сцене из његове службе и извесне његове особине, које би требале да красе сваког јавног радника. — Бити такав управник, имати такав углед, уживати толику љубав и толико поштовање, није друго него бити, да се изразимо мало лакшим стилом, краљ Париза, — а то је нешто потпуно завидно. У памети нам је жива слика једног лепог дана, када је окићени Париз са пуно задовољства дочекивао, једног страног поглавара; ишло се кроз Елисејска-Поља; пуцњи топова узнемирили су по дрвећу, жбуњу и ваздуху тице; али кад је префект г. Лепин својим колима у униформи ишао напред спроводећи кортеж за Елисејски Двор, и кад је народ из свег грла, громогласно, виком „Живео Лепин“, тек су тада те тице постале потпуно узнемирене, живахне, па су и оно нешто гласно, весело, викале, певале, свакојако поткрепљавале: „Живео Лепин“. Не знамо, да ли су се толико радосни гласови народа и тица чули, кад су пролазила друга кола. И те тице имале су се зашто одужити г. Лепину. — Ми се одужујемо г. Лепину са жељом: да се добро добро и дуго дуго одмара.

А. Ј. Кузмановић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

И. Ж. званичник средњи актом од 13. фебруара ове године упутио је овакво питање:

Извршним буџетом среским за ову годину предвиђен је кредит од 120 динара „на име награде за рад у среском одбору и среској скупштини за 1912. и 1913. годину“. У среској скупштини био је на раду и један среки практикант, и с тога је овај тражио од пореског одељења, да му исплати сразмерну награду одређену среским буџетом; али пореско одељење га је решењем својим одбило од тражења сматрајући, да је тај практикант био деловођа у среској скупштини и да нема у опште права на награду; међу тим практикант доказује уверењем среске власти, да је деловођа среске скупштине био среки писар, према чему је практикант радио спољне послове у среској скупштини. Пита се: има ли овај практикант право на награду, и да ли је радња пореског одељења правилна?

Одговор:

Према члану 138., 139., и 142. закона о уређењу округа и срезова у вези са чланом 156. истог закона, суме одобрене у среском буџету расхода могу се употребити само на оне потребе, на које су изрично и одобрене; наредбодавац је за издатке по буџету срески одбор, а рачунополагач је благајник односно чиновник, који рукује среским новцем чинећи издатке само по упутницама, које издаје срески одбор. — Из овога се види, да је пореско одељење изашло из круга своје надлежности, кад се упустило у расправу и решавање питања, да ли практикант има право на награду или не. Пореско одељење је једино требало да молиштво потраживање одбије, што се обратио надлежној власти, јер је срески одбор надлежан по члану 150. закона о уређењу округа и срезова да извршује одлуке среске скупштине, да чини расходе по одобреном среском буџету, и да издаје упутнице благајнику за исплату, пошто благајник без упутнице несме издатак чинити. — Да ли ће пак надлежна самоуправни среска власт признати овоме практиканту право на награду за рад у среској скупштини, и колике ће величине та награда бити, то је ствар оцене те самоуправне власти; у сваком случају, разлог за одбијање практиканта од тражења не може бити у томе, да је он био деловођа среске скупштине, кад то не одговара стању ствари и кад по трећем ставу члана 147. закона о уређењу округа и срезова деловођа у среској скупштини увек мора бити један од среских писара. — За правилну оцену ово ствари треба прочитати: какву су намеру имали среска скупштина и надзорне власти, кад су одобравале кредит „на име награде за рад у среском одбору и среској скупштини“...

* * *

Суд општине прокопуцке актом № 255. од 15. фебруара ове године упутно је питање овакве садржине:

Једно лице треба да даје за комору два вола и кола, и једног коња. Али то лице своју стоку прода пре мобилизације, тако, да за време мобилизације није

имало волове и коња; власт је међу тим од купаца узела ту продату стоку. Пита се: у каквом се положају сада налазе купци и продавац, и шта треба радити?

Одговор:

Из следећег излагања моћи ће општински суд добити обавештења по овоме предмету: — Војска се снабдева са потребном стоком (коњима, воловима, и т. д.) и комором са опремом на два начина: 1. пописом у народу све стоке и возова способних за војну службу, и 2. средством сталнога приреза од пет од сто непосредне годишње порезе, чији ће разрез вршити војне власти на општине, које су дужне повац предавати непосредно пуковским окружним командама при купљењу порезе. — На овај начин обвеза свију грађана и имања у земљи двојака је: давање стоке и коморе у природи, и плаћање приреза. — Коњаници и сви остали, који службу врше на коњима уписују се и рекрутују првенствено од оних, који имају и могу имати у свако доба прописне коње са исправним и потпуним јахаћим и коњским прибором. У колико се при самом упису и рекрутацији не може попунити потребан број, било што таквих имућних људи нема, било с тога, што се за ову службу тражи извесна нарочита подобност, уписиваће се за ову службу и сиромашнији, а потребни коњи са прибором набавиће се пописом у народу, где се нађу на лицу од оних, који коње имају а нису обвезници или им служба у војсци није на коњу, у ком случају ови даваоци коња ослобађају се приреза по нарочитим одредбама. — И за артиљерију се коњи овако набављају пописом. — Сву потребну комору за војску свију позива дају она лица и имања у земљи, која одговарају стоку и возове имају на лицу, па било да она подлеже служењу ма ког позива или последње одбране у војсци или не. — Ко прописним начином буде уписан, било лично да са својом стоком и комором служи, било да је иначе даје за војску, дужан ће бити да уписау стоку или комору чува и одржава свагда у исправном стању, тако, да се на одређену војну службу може у свако доба употребити. Кад коме од ових уписана стока угине, или постане неспособна, или се прода, дужан је одмах о томе да извести своју општинску власт и у року од два месеца набавити и привести јој другу стоку, а по том и војној власти, те да се ова прегледа и у спискове уведе. Ко ово не учини било што не може другу стоку да купи или што више не намерава да исту држи (што не важи за коњанике — резерviste првога позива народне војске), дужан је опет у овом року да о томе извести своју општинску власт, а ова војну и пореску, те да се дотични обвезник од ослобођења приреза избрише и у војску на одговарајуће место распореди. — Кад се нареди мобилизација или скуп и вежбање дотичне јединице војске, нико не сме своју стоку отуђити, што вреди за сво време мобилисаног стања и вежбе. — Они, који ма у чему не одговоре својој дужности у погледу чу-

вања и давање стоке и коморе, или који покушају да избегну те своје дужности, кажњавају се по закону о устројству војске од стране команданта дотичне дивизијске области са сто до три стотине динара а у поновном случају са пет стотина до хиљаду динара.

* * *

Г. А. Костић полициски писар упутно је актом од 4. априла ове године овакво питање:

Пресудом среске власти од 13. августа прошле године кажњени су за разне кривице по закону о општинама часници двеју општина са десет динара сваки у корист државне касе. Часници једне општине жалили су се на ову пресуду Државном Савету и Државни Савет је пресуду одобрио решењем својим од 16. марта ове године. Часници друге општине нису се никако жалили противу ове пресуде. Пита се: да ли је пресуда насрам часника ове друге општине, који се нису жалили, застарела, или ће се сматрати, да је пресуда као ожалбена била на раду те тако да није застарела?

Одговор:

Овде је реч о застарелости казне. О застарелости казне може се говорити тек на основу извршне пресуде, којом је казна досуђена. Поменути пресуда полициске власти према часницима једне општине, који су се жалили на њу, постала је извршном онога дана, када је њу одобрио Државни Савет према члану 170. закона о општинама, а према часницима друге општине постала је извршном онога дана, када је надзорна власт на основу члана 167. о. закона о општинама пресуду донела, јер су ти кажњени часници њоме били задовољни па се нису њу жалили. — Застарелост казне почиње тећи од дана извршности пресуде; дакле према часницима друге општине застарелост тече од 13. августа прошле године. По члану 167. н. закона о општинама, дела, која по овоме закону суде по званичној дужности надлежне надзорне власти, а које се не казне више од шест месеци затвора или новчано више од пет стотина динара застаревају за шест месеци; кад се пак ово законско наређење доведе у везу са прописом из § 79. и 396. кривичног законика, излази, да казна, изречена од надзорне државне власти по закону о општинама, застарела за исто време, т. ј. за шест месеци рачунајући од дана извршности пресуде. Према томе, казне, изречене поменутом пресудом од 13. августа прошле године, према часницима друге општине, који нису изјавили жалбу противу те пресуде, застареле су, јер је од дана извршности пресуде прошло више од шест месеци.

Б.

—*—

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

Сукоб између полицијске и судске власти о надлежности за разматрање општинске пресуде, којом је на основу чл. 25. зак. о чувању пољског имања и § 800 грађ. зак. расправљено питање о накнади штете.

Пресудом општине јаничке од 5. новембра пр. год. Бр. 1868., а на основу чл. 25. зак. о чувању пољског имања и § 800. грађ. зак. осуђени су Михаило и Стеван Николићи и Ђока Стојковић, из Јаница, по тужби Живке ж. Андреје Николића, онд., да јој накнаде штету причињену у њеном имању.

Противу ове пресуде изјавили су жалбу осуђени Стеван и Михаило, и суд општински спровео је исту начелнику ср. врачарског на разматрање. Начелник да је на разматрање пом. пресуде надлежан прв. суд, а не полиц. власт, начелник срески вратио је општинском суду, те да је он спровео прв. суду, што је овај и учинио. Али прв. суд за окр. београдски одлуком својом од 8. децембра пр. год. Бр. 41817 нашао је да је ово иступна пресуда. донета по специјалном закону, и да према томе прв. суд није надлежан за њено разматрање. пошто је по §§ 15. и 16. полиц. уредбе он надлежан само за иступе из III. части казненог закона.

Начелник ср. врачарског није усвојио ове разлоге прв. суда. већ је понова вратио пресуду прв. суду на разматрање остајући при томе да је прв. суд надлежан за њено разматрање, зато: што поменутом пресудом општинског суда није изречена казна за учињену кривицу, већ је само досуђена накнада штете оштећеним лицима, те је према § 15. грађ. суд. пост., и објашњењу г. Министра Народне привреде од 19. марта 1886 год. Збр. 351, за њено разматрање надлежан прв. суд.

Али како је прв. суд понова одбио своју надлежност и акта вратио начелнику ср. врачарског, то је овај у смислу § 41. крив. суд. пост. спровео пом. пресуду општинског суда са односним актима, 14. марта т. г. под бр. 3351 Касац. Суду те да он реши ко је надлежан за разматрање пом. пресуде.

Касациони у своје II. одељењу, донео је следећу одлуку:

„Касациони Суд расмотрио је акта сукоба између начелника ср. врачарског и првост. суда за окр. београдски о надлежности за разматрање пресуде суда општине јаничке од 5. Новембра 1912. г. Бр. 1868., којом су на основу чл. 25. зак. о чувању пољског имања и § 800. грађ. зак. осуђени Михаило и Стеван Николић и Ђока Стојковић, сви из Јаница, да накнаде штету, причињену у имању тужиље Живке ж. Андреје Николић, онд., па је нашао:

По § 15. грађ. суд. пост. пресуде општинских судова по грађан. споровима подлеже разматрању првостепених судова, а по објашњењу Г. Министра На-

родне Привреде од 19. марта 1886. г. Збр. 351. питање о кривици и казни, које се расправља по званичној дужности — чл. 2. зак. о чувању пољског имања, расправља се одвојено од питања о накнади штете, које се по чл. 24. истог закона расправља само по тужби за интересованог на се, према томе, по жалби интересованог лица пресуда општинског суда, изречена о накнади штете, шаље на разматрање надлежном првостепеном суду, а пресуда изречена по кривици на разматрање надлежној полицијској власти.

Из акта овог предмета види се, да је пресудом суда општине јаничке Бр. 1868 расправљено само питање о накнади учињене штете на пољском имању тужиље Живке, те по томе и наведеном зак. прописима и објашњењу та пресуда, по жалби осуђеног Михаила и Стевана подлежи разматрању надлежног првостепеног суда а не полицијске власти“.

Ј. М.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

РАДИ УПРАВЉАЊА

Скреће се пажња свима оним полицијским чиновницима, који су у прошлој години премештени, а нису још рачуне о путним и подвозним трошковима поднели, или су их поднели, па на учињене примедбе нису одговорили, да пожуре са тим подношајем и пошаљу их Министарству Унутр. Дела најдаље до 25. априла тек. год., како би се дотичне суме могле ангажовати за исплату.

Многе полицијске власти, шаљу покупљену претплату на „Полицијски Гласник“ како за текућу тако и за раније године, непосредно Министарству Унутрашњих Дела. Ова је радња погрешна и ствара излишне послове.

Претплате на „Полицијски Гласник“ до закључно 1907 год. треба слати Министарству Унутр. Дела, а претплате од 1908., 1909., 1910., 1911., 1912., па и у будуће, треба слати непосредно својим окружним благајницама, или их предати дотичним пореским одељцима. Само ваља водити рачуна, да се у спроводним писмима тачно означавају имена и презимена лица или општина, од којих је претплата наплаћена, као и време за које је претплата наплаћена.

Како се многе полиц. власти не придржавају расписа Г. Мин. Унутр. дела од 4. Марта 1909. год. АБр. 486. то им се овим путем скреће пажња на тај распис, који овако гласи:

„Да би Администрација „Полиц. Гласника“ могла водити тачну евиденцију о наплаћеној и предатој претплати, власти ће извештавати о свакој предаји новца и Антропометријско Одељење на тај начин: што ће уз акт, којим се новац

предаје Благајни, пиљати благајници и акт адресован на Антропометријско Одељење, у коме ће бити побројани претплатници, од којих је наплата извршена, суме које су наплаћене и за које време.

Благајница пошто укњижи примљене суме у дневник кесе, написаће на акту спремној за Антропометријско Одељење, да је дотичну суму одиста примила и назначиће број дневника под којим је примљена сума укњижена.

Тако оверен акт благајница ће послати Антропометр. Одељењу на даљи рад“.

За Полицијске Власти у Ново-ослобођеним Крајевима.

Сву претплату на „Полицијски Гласник“ треба слати непосредно Министарству Унутр. Дела до даље наредбе. Ово је потребно за то, да би се имало тачних података, пошто Буџетом нису предвиђени издаци на увећан број примерака, те на случај прекорачења, да се имају стварни подаци за што је тако учињено.

Полицијске Власти у ново-ослобођеним крајевима, треба да настану на прикупљању претплате што живље, како би се што већи број овог листа растурао, не само у интересу јавне безбедности, него и у интересу дотичних органа власти, које ће црпети поука из „Полицијског Гласника“.

ПОТЕРЕ

Бранислав М. Станојевић, Циганин из Лукавице, одговара за опасну крађу. Стар је 22 год. црномањаст; од одела има капут и панталоне.

Денеша начелника среза колубарског округа београдског Бр. 3548.

Адам Мирковић, из Пожеге, одговара за опасну крађу побегао је из затвора. Стар је 20 год. раста средњег, у опште плав. испод врата има једну жлезду, одело има величесто а на глави шубару.

Денеша начелства округа ваљевског Бр. 2393.

Милош Илић, земљ., родом из Ошљена, среза и округа тимочког, побегао је из притвора. Стар је 17 год., црномањаст у опште, у оделу сељачком.

Денеша начелства округа тимочког Бр. 2426.

Спасенија Дукић, зв. „Гара“ из Белогића, која одговара за опасну крађу побегла је из притвора начелника среза мачванског. Стара је 30 год. раста средњег, у лицу леушиката, од одела носи ношњу као што носе сељанке у Мачви, забраћена је вуненим шалом.

Денеша начелства округа подринског Бр. 3178.

Јован П. Јуреџ, из Савинца, одговара за разбојништво над Маријом женом Видена Јанковића, из Белића. Стар 28 год. црномањаст, од одела има на себи: беле сукнене чакшире, црну блузу а на глави шајкачу, нао-

ружан је државном браометном пушком са реницима.

Депеша начелника среза бољевачког Бр. 2984.

Војислав Симић, кројачки радник из Паланке. Стар 20 година, очи црне, бркова мали, бубуљичав у лицу; од одела има црни капут, панталоне суре, на глави шубару, од ствари има црни сат са жутим ланцем.

Депеша начелника среза белчићког Бр. 6125.

Јован Васиљевић, из Бучја одговара за опасну крађу, побегао је испред општинског служитеља. Стар 40 год., црномањаст, раста средњег, од одела има црни гуњ, беле чакшире, на глави белу шубару.

Депеша начелника среза зајечарског Бр. 4387.

Милосав Вићентијевић, из Годориног Дола, а који одговара за више опасних крађа, побегао је из притвора, раста је средњег, сувољав, у опште црномањаст; одело носи сељачко, на глави има шубару а на ногама опанке.

Депеша начелства округа ваљевског Бр. 2884.

Петар Максимовић, нек. помоћник, у радњи Светозара Пешића оvd. пекара, родом из Русце ср. Пчињског, ноћу између 18 и 19. т. м. обио је савдук на каси свога газде и из истог украо 31. д. на по том побегао.

Петар је стар 17 год., омањег раста, добре развијености, округла лица, црне косе и очију.

Од одела има на себи панталоне на штрафтама од материје, копоран од шајка, на глави војничка капа, на ногама војничке цокуле.

Акт Градског и Среског Суда Лесковац Бр. 1366.

КРАЂА СТОКЕ

Непознати лопови украли су Драгутину Срећковићу, из Вел. Крчмара, једну кобилу ждребицу, стару две године, длаке врране.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 3143.

Непознати лопови украли су ноћу између 12. и 13. ов. м-ца Павлу Милојевићу, тежаку из Сипића, једну кобилу ждребицу, матору три године, длаке зелене, цветаста, некована, висока 155 см.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 3193.

Непознати лопови украли су Божидару Ристићу из Лугавчине, једну кобилу, длаке доратасте, стару 10 год., са жигом «О»

Депеша начелника среза јасеничког округа смедеревског Бр. 1327.

Непознати крадљивци украли су Обраду Симићу, из Трбушнице, једну кобилу длаке мрко-доратасте, у леву задњу ногу путаста, подсечена репа и гриве, на леђима има белегу од убода и са жигом «О»

Депеша начелника среза колубарског округа београдског Бр. 3637.

Непознати лопови украли су жени Косте Пвковића, из Поповца, једнога коња, длаке доратасте, цветаст, стар 10 година.

Депеша начелника среза параћинског Бр. 3671.

НАЂЕНИ ЛЕШЕВИ

У реону кварта палилулског, нађен је леш непознатог лица, чију слику износимо.

Стар је око 50 година, раста средњег, лица дугуљаста, образа унахих, браде и бркова доста великих и проседих.

Од одела има на себи: кратак жућкаст капут, црни прелук и панталоне сивкасте, на глави мекан жут шепир; на ногама ципеле на федер од фике ледера и на штруфни стоји марка, «Антон Сабо-а».

Акт кварта палилулског Бр. 2221.

У атару општине засеочке среза мачванског избацила је Сава леш једног непознатог лица.

Леш је мушког пола, старо преко 20 година, средњег раста, добро развијене мускулатуре.

Од одела су нађени само опанци коничари и остаци од панталона, које су биле од неке црне материје.

Акт среског суда за ср. мачвански Бр. 1096.

УХВАЋЕН

Обрад Божидаревић, осуђеник београдског казненог завода, чију смо потерницу изнели у 13. броју «Полицијског Гласника» за ову годину.

Акт Управе Београдског Казненог Завода Бр. 1376.

МАНГУП СТОКА

У атару општине бучјанске, ухваћена је једна мангуп кобила, стара 10 год., висока 136. см., длаке отворено доратасте, на челу цветаста, са жигом «О».

Акт начелника среза зајечарског Бр. 4391.

У атару села Ошљана нађен је један коњ, стар око 5 године, висок 116 см, длаке врране, на леђима има мале беле палеке.

Акт начелника среза тимочког Бр. 2104.

ОБЈАВА

Управа вароши Крфа доставила је, да је једно лице, које се преставило као српски поданик под именом *Иван — Јован Милоновић*, било притворено на Крфу почетком ове године због скитничења, и да је у притвору напрасно умро због мане у срцу, како гласи уверење лекара, који је вршио секцију леша.

Ако ко зна што год о овоме лицу, и ако зна одакле је, — треба да о томе обавести Министарство Унутрашњих дела с позивом на акт П№ 3529. од 6. априла 1913. године.

НА ЗНАЊЕ

Комплети «Полицијског Гласника» за 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 и 1912 год., у елегантном тврдом повезу, могу се добити у уредништву по цену од 20 динара за једну годину. Комплети у меком повезу за ове исте године могу се добити по цену од 15 дин. за једну год., или сви укупно за 80 динара.